

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P694

[Total No. of Pages : 3

[5315]-231

S.Y. B.Sc. (Semester - II)

मराठी (MARATHI) (Theory)

मराठी विज्ञानसाहित्य आणि व्यावहारिक मराठी
(2013 पटर्न)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) i) खालील इंग्लिश परिच्छेदाचे मराठीत भाषांतर करा.

[10]

Punyashlok Ahilyadevi was born at Chaundi in Maharashtra in 1725. She was a daughter of Manakoji Shinde Patil. He was a vatandar. She was very pretty and very impressive in her childhood. Everyone was impressed instantly by her personality. The story of her wedding is very interesting. She became the daughter-in-law of the Subhedar of Malawa, Malharrao Holkar. Malharrao was very brave and gallant. He had a son, Khanderao. Khanderao was good for nothing. He was addicted and loved a life of luxury. He was not interested in the administration of his kingdom. Malharrao was very sad and worried for his useless son. He worried for his kingdom. He wanted it to prosper. Apparently Khanderao was not to fulfill his wish, Malharrao felt. He thought if Khanderao gets a good wife she would take care of the kingdom. He was always thinking about it.

Once he was travelling to take account of his subjects (people). Bhanoji was with him. They were riding on horsebacks. They saw a temple by a river. Malharrao wanted to rest for a while in that temple. He went with his four Soldiers and Dhanoji to the temple. The atmosphere in the temple was very holy. The sound of Jay Shiv Shambhu filled the temple. It was Lord Shankar's temple. Malharrao sat on a bench out side the temple a very impressive girl came to the temple. Malharrao was struck with her personality. He thought, "one should have such a daughter-in-law". The girl entered the temple, Malharrao looked at her very carefully. Dhanoji understood his thoughts. He said, " Maharaj, the girl is very impressive". Malharrao said, " As if Goddess Gauri has come to the temple!" Dhanoji said, "Chote Sarkar should get such a bride". "You stole words from my lips, " said Malharrao.

P.T.O.

ii) खालील परिच्छेदाचा 1/3 सारांश करा.

[10]

नीती जेवढी धर्मनिरपेक्ष तेवढेच विज्ञानही धर्मनिरपेक्ष आहे. त्याहीपुढे जाऊन सगळे ज्ञानच धर्मनिरपेक्ष किंवा सेक्युलर आहे असे म्हणता येईल. धर्म, वंश, जात, भाषा किंवा आताच्या प्रादेशिक चौकटीत वाढलेल्या संस्कृती यांसारख्या जन्मदत्त निष्ठांपैकी कोणत्याही निष्ठेला ज्ञान-विज्ञानाचा आणि नीति-मूल्यांचा येत्या काळातील वेग आणि विजय रोखता येणार नाही. जन्मदत्त निष्ठांच्या चौकटी मजबूत असण्याच्या काळातही त्यांना तेंव्हाही जमले नाही. ज्या काळात या चौकटींच्या मागे समूहमन आणि त्या मनामागे श्रद्धांची बळकटी उभी होती त्या काळात जर त्या श्रद्धा नव्या जीवनमूल्यांना थोपवू शकल्या नसतील तर आताच्या स्वातंत्र्य, समता, बंधुता आणि सर्वस्वी व्यक्तिकेंद्री मानसिकतेच्या युगात त्यांना ते जमणे अशक्यही आहे. नव्या मन्वंतराला सामान्य माणसांनी घडविलेल्या कायद्यांचा, घटनांचा आणि लोकशाही व्यवस्थांचा भक्कम आधार आहे आणि तो जुन्या जन्मदत्त निष्ठांची मान्यता व बळकटी काढून घेणारा आहे.

आताचा मानवी मूल्यांच्या दिशेने होत असलेला प्रवास केवळ समूहगततेकडून व्यक्तिगततेकडे एवढाच मर्यादित नाही. तो धर्मश्रद्धेकडून धर्मनिरपेक्षतेकडे, वंशनिष्ठेकडून मानवी ऐक्याकडे आणि खऱ्या अर्थाने होणाऱ्या माणसांच्या मुक्तीच्या दिशेने होणार आहे. पूर्वीच्या संरक्षक चौकटींचे जाचकपण व्यक्तीएवढेच समूहांनाही जाणवू लागले आहे. या चौकटींचे अनैसर्गिक असणे आणि तरीही त्यांचे टिकून राहणे याच गोष्टींना आताच्या खऱ्या समस्यांचे स्वरूप आले आहे.

वयात आलेल्या स्त्रीपुरुषांवर कोणतेही बंधन, अगदी लैंगिक स्वातंत्र्या-विषयीचा निर्बंधही आता कोणाला घालता येणार नाही. तसे त्यांच्या आई-वडिलांएवढेच जातीधर्मांनाही करता येणार नाही. जगभरातील प्रगत देश एके काळी निषिद्ध मानलेल्या समलिंगी विवाहांना मान्यता देऊ लागले आहेत. समूहाने दिलेले सतीसारखे, केशवपनासारखे किंवा आताच्या खाप पंचायतींनी दिलेल्या प्रतिगामी निवाड्यांसारखे निर्णय आताच्या व्यवस्थेला नुसते अमान्यच नाहीत तर तीत दंडनीय अपराधही ठरणारे आहेत.

विज्ञानाने जगाच्या उत्पत्तीचा शोध सुरू केला आहे. स्विट्झर्लंड आणि फ्रान्सच्या सीमेवर भूपृष्ठाखाली कित्येक मीटर खोल, अठरा मैल लांबीचे व तीन मीटर व्यासाचे प्रचंड गोलाकार रिंगण त्यासाठी तयार केले आहे. या रिंगणात दर सेकंदाला हजारो किलोमीटर वेगाने प्रवास करणारे इलेक्ट्रॉन आणि प्रोटॉनचे सूक्ष्म कण सोडून त्यांची टक्कर घडवून आणली जात आहे. अशा पहिल्याच टक्करीने घडविलेल्या महास्फोटात (बिग बॅंग) नवे जडद्रव्य (मॅटर) निर्माण झाल्याचे वैज्ञानिकांना आढळले आहे. जडद्रव्यापासून चेतन (याला त्यांनी सध्या दिलेले नाव आहे, अँटीमॅटर) वेगळे करण्याचा आणि जडचेतन विश्वाची निर्मितीप्रक्रिया समजून घेण्याचा हा प्रयत्न आहे. (390 शब्द)

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [15]

- अ) 'सुशिक्षितांची अंधश्रद्धा' या विषयावर वर्तमानपत्रासाठी दोनशे शब्दांत लेख लिहा.
- ब) 'वाढती महागाई' या विषयावर आकाशवाणीसाठी दोनशे शब्दांत भाषणसंहिता तयार करा.
- क) 'परीक्षा व ताण-तणाव' या विषयावर मानसोपचार तंत्रांची दूरदर्शनसाठी घेतलेली 5 मिनिटांची मुलाखत तयार करा.

प्रश्न 3) खालील पारिभाषिक संज्ञाना मराठीतील पर्यायी पारिभाषिक संज्ञा लिहा. (कोणतेही पाच)[5]

- i) Transport
- ii) Merit
- iii) Virus
- iv) Research
- v) Radiology
- vi) Square
- vii) Fungal
- viii) Solar energy
- ix) Director
- x) Laboratory

